

MESÉRIASZUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

Ardeal és Banat kis- és középiparosainak
hetilapja. — Arad-i Iparos Otthon, és Ipari
Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek
Szövetsége hivatalos lapja. Egyesülné a ti-
misoarai „Az Iparos”-sal.

Előfizetési ára egész évre intézményeknek
és nagy cégeknek 1000 lej, félévre 500 lej.
Iparosoknak egész évre 300 lej, félévre 150
lej, negyedévre 75 lej. — Hirdetések négy-
szentcentiméterre 6 lej, többesnél engedély.

„Tiszteled a tisztos ipari!”

Canciov pénzügyminiszter terve:

Mentesítik a kisiparosokat a könyvvezetési kötelezettség alól

Ezzel szemben külön bélyegilletéket rónak ki
az iparosokra

Az összes kereskedők és kisiparosok
könyvelési kötelezettsége szeptember 15-én
életbe lépett, de az érdekeltek nem nyugod-
tak bele a határozatba, mely felesleges mun-
kát ró rájuk. A közbenjárások tovább is
tartanak a szakmai szervezetek részéről s
hir szerint máris eredményt mutatnak. Így
például a fővárosi munkakamara küldöttsé-
ge is megjelent Canciov pénzügyminiszter-
nél s kérte, hogy a kisiparosokat mentesítse
a kötelezettség alól. Fővárosi jelentés sze-
rint a pénzügyminiszter belátta a kérelem jo-
gos voltát s megígérte, hogy rövidesen kör-
iratot ad ki, amellyel mentesíti a kisiparoso-
kat a kereskedelmi könyvelés alól. Viszont
bizonyos különleges bélyegilletéket kell majd
leróniuk. Hivatalosan ugyan ezt még nem
erősítették meg.

A Sibiu-nagyszabasi kereskedelmi és ipar-
kamara vezetősége legutóbbi ülésén, mint
más kamarák is, a miniszteri rendelkezés el-

len foglalt állást, helytelennek találva, hogy
a kiskereskedők és kisiparosok a könyvvitel-
re legyenek kötelezve. Elhatározták, hogy
közbenjárni a pénzügyminisztériumnál.

Hir szerint a minisztérium voltaképpen
azért ragaszkodik a könyvvezetéshez, hogy
senkise vonhassa ki magát a kereskedelmi
könyvek bélyegilletékének leróvása alól. Eb-
ből a megfontolásból kiindulva, a szakmai
szervezetek remélik, hogy keresztül tudják
vinni ama ismert javaslatot, amely szerint
a minisztérium érje be a patenta fixa alá eső
kereskedőknél és iparosoknál egy, a patenta
fixa osztályához mint pótilletéssel.

Mindaddig azonban, amíg végleges mi-
niszteri rendelet ezzel kapcsolatban nem je-
lenik meg, ajánlatos, ha a kisiparosok — bo-
nyodalmak elkerülése végett — vezetik köny-
veiket, annak ellenére, hogy ebben az ügy-
ben már számos kedvező bírósági döntés
hangzott el a kisiparosokra vonatkozóan.

Bíróági döntések nem ismerik el a kisiparosok kötelező könyvvezetését

Jogügyi szempontból ugyanis dr. Kell
Mór Timișoara-temesvári ügyvéd megvilá-
gításában a helyzet a következő:

— A bélyegtörvény 4-ik szakaszának
19-ik paragrafusából mindenekelőtt megál-
lapítható, hogy az minden megkülönbözté-
tés nélkül csak kereskedőkről, a többi közt
ipari társaságokról, gyárosokról beszél. Eze-
ket azért kötelezi az említett könyvek tar-
tására és vezetésére, hogy azoknak lapjain
az előírt bélyeget lerójják. Vagyis a cél tisz-
tán kincstári érdek, tehát

a törvényszöveget szószerint véve,
tulajdonképpen iparosokról egyál-
talanban nem, hanem csak ipari tár-
saságokról lehetne szó.

Épügy nem említi az iparosokat a bélyegtör-
vénynek a vonatkozó kihágásokról intézke-
dő és az 1933. február elsejei törvénnyel át-
szerkesztett 75-ik szakasza sem, amely vi-
szont épenséggel csak vállalatokról beszél.

— De nem akarjuk a törvényszövegezés
ezen hiányosságából bármilyen iparosnak a
könyvek vezetése alól való mentességét le-
vezetni, mert

hogy kik tartoznak könyvet vezet-
ni, annak meghatározása ugyem
a bélyegtörvény keretében tartozik.

Azonban a pénzügyminiszter azért, mert
ezen törvényszakaszok kifejezetten nem men-
tesítik a kiskereskedőket és kisiparosokat az
említett könyvek vezetése és bélyegzése alól,
arra a következtetésre jut, hogy a törvény
ezelől is kiterjed. Hangsúlyozza, hogy az
egyesadózásról szóló törvény ezekre is ki-

terjed. Arra az álláspontra helyezkedik,
hogy az 1935 április elsejei törvény módosi-
tása folytán a 106-ik szakaszának g) pontjá-
ban foglalt mentesítés

nem érinti a bélyegtörvény intézke-
dését,

mert ez — szerinte — egészen más szem-
pontból követeli a könyvek tartását, mint az
adótörvény.

Ezen említett 106-ik szakasz szerint
ugyanis a kiskereskedőkkel szemben — a
főnyüzési és forgalmi adótörvény 12-ik sza-
kaszában foglalt meghatározás szerint —

nem alkalmazható pénzbírság
azért, mert nem vezetnek könyve-
ket.

A minisztérium a bélyegtörvény háza-
gos szövegét kiterjesztőleg magyarázza azok
terhére, akiket a jóval későbbi, ugyancsak
pénzügyi természetű adótörvény

felment a mulasztás esetén kihágás-
nak minősülő kötelezettség alól.

Logikusabb az az okszerű következtetés,
hogy a törvényhozó az 1935 április elsején
kiadott módosító adótörvény 106-ik pa-
ragrafusával éppen azt az akaratát fejezte ki,
hogy

a kisiparosokat és kiskereskedőket
nem kívánja könyvek vezetésére kö-
telezni.

— A pénzügyminiszter rendeletében a
semmitőszék összehívásának 1927 január 27-én
hozott döntésére hivatkozik, mely kimondot-
ta volna azt, hogy a régi adótörvény 108-ik
szakasza

nem helyezi hatályon kívül a bé-
lyegtörvény említett intézkedéseit.

— Erre nézve megjegyezzük elsősor-
ban azt, hogy a hozott határozat idején az
1927 május elsején életbe lépett bélyegtör-
vény még nem is volt érvényben, tehát ez a
döntés nem prejudikálható a bélyegtör-
vénynek.

— Másrészt a döntést elolvasva megta-
juk, hogy az a regáti táblák ellentétes ítél-
kezése folytán hozatott, a regáti kereskedel-
mi törvény szem előtt tartásával. Már pedig
a miénk ettől különböz.

— Az okiráltságbeli kereskedelmi tör-
vény 34. szakasza valamivel szűkebbre szab-
ja a könyvek vezetése alól mentesítettek kö-
rét, mint a nálunk alkalmazásban lévő ke-
reskedelmi törvény 5-ik paragrafusa. Ez
utóbbi a felsorolásban említi a kufárokat és
házalókat, akikre a törvénynek a könyvekre
és cégvezetésre vonatkozó intézkedései egy-
általában nem, míg a zsibárosokra, korcsma-
rosokra, közönséges fuvarosokra, hajósokra,
más iparosokra csak annyiban nyerne alkal-
mazást,

amennyiben üzletük a kisipar köré-
be meghaladja.

Bírói joggyakorlatunk ezen szakaszt min-
denkor úgy értelmezte, hogy abba a kiske-
reskedők, az ugynevezett szatócsok is bele-
értendők.

— Ezzel szemben a regáti kereskedelmi
törvény 34-ik szakasza csak az utcai áruso-
kat (colportari), vándorkereskedőket és azo-
kat említi, akiknek kereskedelme nem ha-
ladja túl egy kézművesét. Erre a szövegre
történik utalás a miniszteri körrendeletben,
kiemelve azt, hogy az adótörvény 108-ik
(106-ik új) szakasza nem változtatta meg a
kereskedelmi törvény eme rendelkezését sem,
mely a — a miniszter értelmezése szerint —
egyébként nem is mentesíti a kisiparost és a
kiskereskedőt az előírt két könyv vezeté-
se alól.

— Még ezen álláspontra való hivatko-
zással is Transilvania és Banat területén
joggal érvelhetünk

az itt érvényben lévő kereskedelmi
törvény 5-ik paragrafusával, mely a
kisiparosokat és a kiskereskedőket
kivételezi a könyvvezetési kötele-
zettsége alól.

Teljes világításba helyezi a kérdést a
Timișoara-temesvári tábla 1932. január 25-én
S. II. 1705—1931. szám alatt hozott határo-
zatában foglalt kimerítő indoklás. Döntésé-
vel egy kenyerüzlettel bíró péket mentett fel
azon kihágás vádjá alól, hogy könyvet nem
vezet. Indoklásában a következőket olvas-
hatjuk:

„... (a törvényhozó nem gondolhatott
más személyek könyveinek bélyegzésére,
mint akik kötelezve vannak erre.) Mivel

a transilvaniai kereskedelmi törvény
5-ik paragrafusa felmenti a könyv-
vezetés alól a kiskereskedőt és ál-
talanban mindazokat, akiknek az
üzlete nem haladja meg a kisipar
körét...”

— Hogy ez az álláspont most még a re-
gáti bíróságok által is elismertetett, utalunk
a bucureștii tábla III. tagozata által legutóbb
1936 december 18-án hozott döntésére, me-

lyet egy Braşov-brassói kiskereskedő ügyében hozott. Sőt, ennek az indokolásából kiténik, hogy

a tábla a kisiparos és kiskereskedő fogalma alá tartozónak veszi mindazokat, akik a patenta fixába vannak sorozva, ami által a mi kereskedelmi törvényünk 5-ik paragrafusának keretein még messze túl is megy.

Ezek után a jövőre nézve is joggal várhatjuk, hogy bíróságaink eddigi joggyakorlatát a pénzügyminiszteri rendelet ezután sem fogja befolyásolni és az ennek hatása alatt felveendő kihágási jegyzőkönyveket ezután is meg fogják semmisíteni.

Az iparos feltaláló

Neve nem ismeretlen az újságolvasó közönség előtt. Ő ama iparos, aki „angréban” feltalál. Targul-Mureş-Marosvásárhelyen cipőtalp és sarokragasztójával aranyérmet nyert a kiállításon. Örökösen fur-farag, tervez és — végez. Minden találmányát tökéletesítette és szabadalmaztatta. Tökéletes munkát végez és nem hagyja abba, amibe belekezd.

Nyolc évig dolgozott legújabb találmányán. Kísérletezett, osztott, szorozott és kivont, kalapált és forrasztott, míg meg nem kapta az első modellt. Egy pompás kiállítású kerékpárt. Maga készítette az utolsó küllőt. Tömör gumi feszül a kerékre és az oválisán egymásra hajló küllők teljes ruganyosságot biztosítanak a könnyű és elmés szerkezetű gépnek.

A tömör gumi abszolút defektmentes. Se szög, se hegyes kavics, semmiféle szúrás szerszám nem hatolhat át rajta. Emellett a fuvott kerékű géppel szemben még az az előnye a találmánynak, hogy tartósságban is vetekedik a „levegős” kerékpárral.

Borsos István legújabb találmányát már szabadalmaztatta és szakértők egybehangzó véleménye szerint a kerékpározás történetében korszakalkotó találmányt jelent az Oradea-nagyváradai iparos műve.

Oktober 3-án lép életbe az új menetrend

A CFR őszi menetrendje október 3-án lép életbe. Értesülésünk szerint az új menetrend számos változást fog hozni. A szezon- és fűrdővonatokat kivonják a forgalomból, azonkívül pedig szaporítják a rapidvonatok számát. A Bucureşti—Timişoara vonalon azokat a gyorsvonatokat minősítik át rapidvonatokra, amelyek éjjélkor és reggel érkeznek Timişoarára és ezek valószínűleg Jimboleai közlekednek. Az éjjélkor — illetve éjjel 12.20 órakor — érkező gyorsvonat menetrendjét akként változtatják meg, hogy ez a vonat 45 perccel előbb érkezzék Timişoarára. A menetrendváltozás egyéb részleteiről most tárgyalnak a vasutigazgatóság kiküldöttjei a bucureştii vezérigazgatóságnál.

A hadirokkantak és hadiárvak alkalmazása

A munkügyi minisztérium rövidesen elrendezni fogja, hogy milyen mértékben alkalmazkodtak a vállalatok a hadirokkantakat és hadiárvakat támogató törvény rendelkezéseire, amely bizonyos arányban ezeknek kötelező alkalmazását írja elő. Ugyanez a törvény előírja ezzel kapcsolatban külön regiszter felfektetését.

NAGY KOCSI, KIS KOCSI.

Hatalmas turakocsi rohan az országúton. A kocsi vezetője egyszerre csak meglátja, hogy egy kis kocsi bukácsol előtte. Hol felugrik, hol visszaesik. Melléje kerül és megkérdi a sofőrt:

- Valami baja van a kocsijának?
- Semmi baja.
- Hát akkor miért ugrál úgy?
- Én csuklom.

Cluj-Kolozsvár iparossága tiltakozik az iparágak parcellázása ellen

Az Országos Kisiparos Szövetség Cluj-kolozsvári fiókja rendkívüli közgyűlésen határozatot hozott, amelyben az új ipartörvény 153. szakaszának módosítását kéri. Ez a szakasz tudvalevőleg „parcellázza” az egyes iparágakat és úgy intézkedik, hogy minden iparos csak egy iparágat üzhet, illetve

ha két rokonipart akar folytatni, akkor két iparendelélt kell váltania.

Igy például, ha egy borbélyüzletben manikűrözést is folytatnak, ehhez két külön iparendély szükséges. A rendkívüli közgyűlés felszólalói hangsúlyozták, hogy ez az intézkedés súlyos

terhet jelent a kisiparosok számára és ezért úgy döntöttek, hogy

emlékiratban kéri a kormánytól az említett szakasz rendeletétől utján történő módosítását.

Chirila munkügyi felügyelő hangsúlyozta, hogy az új ipartörvényt az iparosság helyzetének megkönnyítése, nem pedig megnehezítése végett hozták és éppen ezért annak a nézetének adott kifejezést, hogy a törvény kért értelemben történő módosítása nem ütközik nehézségbe. A helyes az lenne, hogy a szerzett jogokat tiszteletben tartanak és csak az ujonnan megnyitott üzemeknél alkalmazzák jelenlegi formájában a 153. szakaszt.

A betegsegélyző önkormányzata mellett foglalt állást a kisiparosszövetség aradi gyűlése

Tiltakoztak a kötelező könyvvezetés és a kétlejes tudóvészvény ellen is — Budapestén, szívélyes fogadtatásban részesítették Samoil szenátort és iparostársait

Szeptember 26-án, vasárnap délelőtt az Iparos Otthon nagytermében rendkívüli közgyűlést tartott Coroban Stefan elnöke alatt az Országos Kisiparos Szövetség aradi fiókja. Coroban elnök megnyitó beszédében közölte, hogy a szövetség az ősz folyamán országos rendkívüli kongresszust tart Bucureştiben és a vidéki tagozatok rendkívüli közgyűléseken foglalják össze a kongresszus elé terjesztendő kívánásait.

Mindenekelőtt a betegsegélyző kérdéséről beszélt. A rendkívüli közgyűlés elhatározta, hogy a társadalombiztosító pénztár teljes önkormányzatát kéri, vagy pedig, ha ezt nem akarják megadni az illetékesek, akkor

szüntessék meg a kisiparosok kötelező biztosítását

és a jövőben a kisiparosok közül csak az legyen a betegsegélyző tagja, aki akar. Tiltakozását jelentette be a rendkívüli közgyűlés

a két lejes tuberkulózis elleni bélyeg ellen is.

Ezután a kisiparosok könyvvezetésének kérdésével foglalkoztak.

— Tiltakozunk a kötelező könyvvezetés ellen

— mondotta Coroban Stefan. Még pedig több okból is. Mindenekelőtt a kisiparosságnak nincsen megfelelő előképzettsége ahhoz, hogy könyveket vezessen, azt pedig, hogy fizetett könyvelőt tartson, anyagi helyzete miatt nem teheti meg. A kisebbségi kisiparosoknál nyelvi akadályokba is ütközik. Allítólag a pénzügyminiszter ur le akar mondani a könyvvezetés kötelezővé tételéről és ehelyett átalányadót vagy új bélyegilletéket akar bevezetni. Mi ez ellen is tiltakozunk, mert a kisiparosság már most is annyi terhet visel, hogy azt nem emelni, hanem föltétlenül csökkenteni kell.

A közgyűlés az elnök által előadottak értelmében határozott, majd pedig a kontárkérdéssel foglalkozott. Coroban Stefan éles támadást intézett az aradi munkakamara iparostagozatának vezetősége ellen, amelyet azzal vádolt, hogy nem teszi meg a szükséges intézkedéseket a kontárkérdés megszüntetése érdekében. Végül az elnök beszámolt a budapesti Kézműipari Kiállításán tett látogatásáról. Elmondotta, hogy oda Samoil szenátorral, az Országos Kisiparos Szövetség elnökével hívták meg és szívélyes fogadtatásban részesítették.

A rendkívüli közgyűlés ezután Coroban Stefan bízta meg, hogy aradi fiókot az országos kongresszuson képviselje.

Szeptember végén lejárnak a betegsegélyző büntetési kedvezményei

A betegsegélyző és biztosító pénztár központi igazgatósága közölte, hogy az igazgatóság határozata, valamint a biztosítási törvény 103. fejezete alapján, a régi betegsegélyző-pénztári büntetések megfizetésére adott nagyarányú kedvezmények szeptember 30-ikán lejárnak. Aki eddig az időpontig nem veszi igénybe a kedvezményt, utána a teljes összeget kell befizetnie. Mint ismeretes, a kedvezmény abban áll, hogy a büntetéseknek csak 5 százaléka fizetendő be és közpénz helyett állampapírokkal lehet elintézni a büntetést. Részletesebb felvilágosításokkal a betegsegélyző-pénztárak szolgálnak.

A munkakamarai választónévjegyzék ügye

A munkakamarai választó névjegyzékek összeállítása szeptember 15-én lejárt. A választási névjegyzék szerint a munkakamara szeptember 25-ig köteles az ideiglenes választói névjegyzéket összeállítani és szeptember 25-től október 5-ig közszemlére kitenni. Minden iparos ebben az időben a munkakamaránál a választói névjegyzéket vizsgálja át és aki nevét nem találja ott, október 5-től október 20-ig okvetlen adjon be fellebbezést.

Készül a kisantantállamok különleges vámszerződése

A Transzkontinentál ügynökség jelenti, hogy a külügyminisztériumban memorandumot készítenek a kisantantállamok közötti különleges vámszerződésekről, amelyek a legnagyobb kedvezmény klauzuláját is tartalmazják. Ez a regionális kereskedelmi szerződés a három kisantantállam között akkor lépne életbe, ha a kisantant már revizió alá vette a harmadik államokkal a legnagyobb kedvezmény alapján létrejött szerződéseket.

A NEPSZERU NÉV HATASA.

Ezt a kis történetet Lloyd Georgeről mesélik, lehet, hogy nem is igaz.

Egyszer autótalon volt és egy kisebb helységben ráesteledett. Hotelt keresett, de hotel nem volt. Ellenben egy nagy épület elé érkezett, ahol becsengetett.

— Kérem, — mondta a portásnak — éjjeli szállást szeretnék.

— Éjjeli szállást? Tudja-e az ur, hogy ez az őrték háza?

— Mindegy, valahol csak kell aludni, én Lloyd George vagyok.

— Lloyd George? Na nem baj, hat Lloyd Georgeunk már van, itt aludhat maga is.

Országos értekezlet Bucureşliben a Kisiparos Liga rendezésében

A kisiparos liga bucureştii és központi vezetősége az elmúlt héten nagyszabású megbeszélést tartott a fővárosban. Az értekezlet a következő határozatokat hozta:

1. Minden meglevő iparösszervezetet és munkakamarát országos értekezletre hív meg a Liga, ahol megtárgyalják az összes kisipari sérelmeket és meghatározzák, hogy milyen intézkedésekre van szükség. Az értekezlet október 10-én lesz Bucureşliben.

2. Elhatározta továbbá a bucureştii értekezlet, hogy erről az akciójáról értesíti az összes fiókokat.

3. Ebből a célból a kérdéseket minden oldalról megvilágosító felhívást intéznek az érdekelt szervezetekhez.

KÁRTÉRÍTÉS KÉR A TIMISOARA-TEMESVÁRI MUNKAKAMARA AZ IPAROS SZÉKHÁZTÓL

Ismeretes az a per, amely a Timisoara-temesvári munkakamara és az iparosszékház vezetősége között folyamatban van: a munkakamara mint az ipartestület jogutódja jogot formál az épületre az ipartestület részéről költségvetésileg teljesített hozzájárulások miatt. Most aztán a munkakamara bűnvádi feljelentéssel is élt ebben az ügyben, a feljelentést ismeretlen tettesek ellen tette meg. A munkakamara ugyanis négy és félmillió erejéig bekebelezte magát az ingatlan telekkönyvbe s a jövedelmet zár alá vette.

Ennek feloldása és a bekebelezés hatálytalansága miatt folyik a per.

A munkakamarai feljelentés most a hitelező megkárosítása címén történt, azzal, hogy a bekebelezés és foglalás ellenére az épületben leszerelték a központi fűtés berendezéseit és eladták.

A törvényszakas, amelyre hivatkozva a feljelentést megtették, hat hónaptól két évig terjedő börtönbüntetést szab ki, pénzbírsággal egyetemben. A munkakamara egyébként százhuszonötezer lei kártérítési igényt is bejelentett.

Az iparosszékház vezetősége részéről Gazda József, az ipari szindikátus titkára elmondotta, hogy a fűtési berendezés még 1932-ben befagyott és kazánrepedés folytán használhatatlanná vált. A Hammer és Ney textilcég még júliusban hajlandónak mutatkozott a fűtési berendezés megvásárlására. Szerződés is jött létre, amely szerint huszezer lei a vételár s a cég ötezer lejt még akkoriban le is fizetett. A közelmúltban aztán, amikor Gazda titkár még szabadságon volt, a cég megbízottjai megjelentek s a leszerelést megkezdték. A kérdés most a vezetőség elé került, amely az akkor kötött szerződést nem hagyta jóvá, mivel annakidején a munkakamara már telekkönyvileg be volt jegyezve. A vásárló cég azonban bármikor kész az eddig elvitt részeket visszaadni és a szerződésről lemondani.

Az aradi munkakamara jövi előadá sokat rendez tagjai számára

Ilyen előadásokat eddig Hunedoara-Vajdahunyadon, Blaj-Balázsfalván és Dicsősanmartin-Dicsőszentmártonban tartottak, míg a közeljövőben Petrovici Stefan kamarai ügyész és Vulpe Iosif kamarai kormánybiztos Brad-Brádon tart törvénymértető előadást. Ugyanakkor megbeszéléseket folytatnak a Brad-brádi inasotthon felépítésének lehetőségéről.

A TAVOLKELETI PROBLÉMA.

Egy rettenetes ruháépítmény sétál a kórzon. A hölgy kalapja egy valóságos japán pagoda, viszont a ruha mintái a legszebb kínai figurákkal ékesek.

— Na, mi ez? — kérdi egy ur a másiktól — japán vagy kínai?

Mire a másik:

— Ahogy én látom, erredményes terület.

Közel félmillió dolgozó ember érdekében emelt szót a bucureştii cipésszikkongresszus

Nyolcvanezer munkaadó és négyszázezer munkás egzisztenciája függ attól, hogy a cipészek kívánságait teljesítsék

Meg kell fékezni a bőrkartell egyeduralmát

Az ország minden részéből összesereglett kiküldöttek jelenlétében, nagy érdeklődés mellett tartották meg vasárnap Bucureşliben a cipésszikkongresszusát, Rusu Vasile elnöke alatt.

Az elnöki megnyitó után Iorgulescu bucureştii cipésszikkongresszus elnöke, aki azt hangsúlyozta, hogy a cipésszikkongresszusnak nemzeti-ségi, vallási és politikai pártállásra való tekintet nélkül kell megszervezkednie, hogy sikeresen tudja felvenni a versenyt a bőrgyárak kartelljével szemben. A talpkartell — mondotta a felszólaló — már nem elégszik meg azzal, hogy az utóbbi időben 100—200 százalékkal emelte fel az árakat, hanem saját anyagaiból előállított készpéccel leközdíthetetlen versenyt csinál a kézműiparnak. Ilyen körülmények között miből éljen meg az a mintegy 80 ezer főnyi cipésszikkongresszus munkaadó és több mint 400 ezer alkalmazott?

A következő felszólaló, Ionescu Nicolae ploesti kiküldött az elviselhetetlen adóterhekkel foglalkozott. Pop Adalbert oradea-nagyvárad delegátus arra világított rá, hogy a kisiparosság eddig azért nem tudott semmire sem jutni, mert erejét szétforgácsolták különböző politikai jelszavakkal. Mint határszéli román kisiparos, szükségesnek tartja kihangsúlyozni, hogy

nem szabad nemzetiségi különbséget tenni kisiparos és kisiparos között.

Nagy hatással volt a kongresszusra Balaban Ioan bucureştii cipésszikkongresszus felszólalása. Saját élményein keresztül ismertette ennek a foglalkozási ágnak minden sérelmét. Az áruk minőségével kapcsolatban kijelentette, hogy a rossz áruért a közönség nem a gyárost szidja, hanem a cipésszikkongresszus csalónak, szélhámosnak és rablónak. Rávilágított arra, hogy a cipésszikkongresszusnak 1000 lejt kell fizetnie egy kiló bőrbőrért, holott a gyáros alig 60—65 lejt fizet a nyersbőr kilójáért. Viharos helyeslés közben foglalkozott a munkásbiztosítási kérdéssel. Kiszámította, hogy egy kisiparos 40 év alatt 76.800 lejt fizet járulékként a betegsegélyezőnek, de ennek ellenére a kisiparos nem lehet olyan rokkant, hogy a betegsegélyző ne találja munkaképesnek és ne tagadja meg tőle a rokkantsági nyugdíjat.

Kristóf Béla brassói kiküldött felszólalása után Laczkovits Albert Sighisoara-seg-

vári cipésszikkongresszus beszélt, majd Petrovici István vajdahunyadi kiküldött. Orosz Péter Targu-mures-marosvásárhelyi iparosszikkongresszus sajnálattal állapítja meg, hogy a kormány képviselője nem tartotta érdemesnek, hogy eljőjön és meghallgassa a cipésszikkongresszus panaszait. Szerinte a kormány felelős azért, hogy a bőrgyárak ugyiszólván hétről-hétre felemelik az árakat.

A bucureştii bőrkartell elnöke, Paraschivescu alelnök üdvözölte a kongresszust és biztosította a cipésszikkongresszust a bőrkartell támogatásáról. A bőrkartell a kereskedőket éppen úgy nyomorítja, mint az iparosokat. A kartell által megszabott fizetési feltételek

lehetetlenné teszik, hogy a kereskedő hitelezni tudjon régi iparos vevőinek, holott a bőrgyárak nagy és olcsó hiteleknek kapnak az államtól.

Turnu-Severin kiküldöttje azt a javaslatot terjesztette elő, hogy kérni kell az adók ötven százalékos leszállítását, a különbözetet pedig a bőrkartell fizesse meg, mert az vágja zsebre a kisiparos keresetét. A betegsegélyzőpénztár tekintetében javasolja, hogy az agkori nyugdíjbiztosítás pénztárának adjanak teljes önkormányzatot és csakis kisiparosok vezethessék, ne pedig politikai ügynökök és pártfogoltak.

Kerekes Gábor Reghin-szászrégeni cipésszikkongresszus azt javasolta, hogyha a kormány nem hallgatja meg panaszait, 24 órás cipésszikkongresszust mondjon ki a cipésszikkongresszus. Costescu silistrai kiküldött a dobrudzsai cipészek sanyaru helyzetét ismertette. Dobrudzsában — mondotta — az adóhivatalok tele vannak a kisiparosoktól adóban elvitt számadatokkal, holott ezeknek a számadatoknak a lefoglalását a törvény is tiltja. Sümenn Cluj-kolozsvári kiküldött szintén az adónyomorítások kérdésével foglalkozott. A következők szólaltak még fel: Muresan Miklós (Cluj-Kolozsvár), Crisan Ioan (Turda-Torda), Prosteanu Miklós (Medias-Medgyes), Adamescu (Galati), Ioanitiu Romulus és Dobos Petre (Timisoara-Temesvár), Bora Vasile (Sibiu-Nagyszeben), Neagu Mihály Targu-seces-Kézdivásárhely). Nemes Mihály Odorheu-székelrudvarhelyi kiküldött felszólalásával ért véget a kongresszus megnyitó ülése.

Megállott a nyersbőrárak emelkedése

Egy esztendő óta szünt meg a nyersbőrárak emelkedése. A fegyverkezés következtében megnövekedett kereslet és egyéb körülmények következtében higanymódjára felszökő bőrárak a belöldi cipőipart súlyos helyzetbe hozták. A múlt évhez viszonyítva a nyersbőr ára, amely jelenleg kilónként 75—77 lej, 120—140 százalékos emelkedést mutat. A felszökő emelkedése 60 százaléka, a talpbőr szintén 60—80 százaléka körül mozog.

Egy hét óta a nyersbőr áremelkedése megállt. Ez a jelenség azonban nincs befolyással az általános helyzetre. A már eszközölt áremelések máris érezhetően befolyásolták a fogyasztóképességet és ennek ellenére, ha a helyzet nem változik, a cipőgyárak további áremelésre kényszerülnek, vagy a minőség rovására tartják fenn az árakat. Legérezhetőbb az emelkedés a bakkancsoknál és tömegcipőknél, de a luxusáru szintén emelkedett. Miután ugyanis az olcsóbb bőrfajtá-

kat elvonták a gyárak elől, a hiányt kénytelenek voltak finomabb sevrő-bőrökkel pótolni, amelyek ennek következtében 50 százalékkal szintén megrágultak.

ÉSZSZERU KATONAI REFORM.

A skót bevonul a tüzérekhez és mintán megmondják neki, hogy sarkantyut okvetlen hozzon magával, nagynehezen rászánja magát és bemegy egy üzletbe sarkantyut venni. A boltos elébe tesz egy pár sarkantyut, de a skót azt mondja:

— Nekem nem kell két sarkantyú, elég nekem egy is.

— Hogyan, — csodálkozik a boltos — kegyed csak az egyik lábán akar sarkantyut viselni?

— Hát persze, — feleli a skót — mert az teljesen elegendő. Ha az ember a ló egyik oldalát megsarkantyuzza, a ló másik oldala is elindul.

Sikertelenül végződtek a faszegkariell visszaállítása érdekében folytatott tárgyalások

A Banca de Control a Industrii S. A. Bucureşti égisze alatt tárgyalások kezdődtek a faszegkariell visszaállítása érdekében. Az országban levő 27 faszeggyár megbízottaival folytatott tárgyalások kezdetben sikerrel kecsegtettek, azonban az egyik Sibiu-nagyszabeni cég merev állásfoglalása miatt a tárgyalások az utóbbi napokban teljesen meghiúsultak. Jelenleg az ország 27 faszeggyára közül tíz dolgozik. Szakkörök véleménye szerint az eddigi árverseny előreláthatólag még jobban ki fog élesedni.

Megsemmisítették a Cluj-kolozsvári betegsegélyző asztalos munkálataira kiírt árlejtést

Néhány héttel ezelőtt a Cluj-kolozsvári betegsegélyző pénztár új palotájának asztalosberendezési munkálataira árlejtést tartottak 2.5 millió lej költségvetési előirányzattal. Az árlejtésen a legolcsóbb ajánlatot az ottani Betegh Ernő cég tette és ezt az ajánlatot terjesztették fel a központi árlejtési bizottsághoz jóváhagyás végett. A bizottság azonban az árlejtést megsemmisítette és a közeljövőben új árlejtést ír ki.

CSODASZER.

Pintyhez rettentő haraggal állít be a Ponty és ráordít:

— Te gazember, te erőszakkal elcsábítottad a lányomat.

— Erőszakkal? — csodálkozott Pinty. — Hát idefigyelj, elmondom neked az erőszakot. Az utcán találkoztunk és megállapodtunk, hogy kirándulunk.

— Na, ez még nem erőszak.

— Na látod. Kirándultunk, megszálltunk egy hotelben és bementünk a kávéházba, ahol megittunk két-két pohár pálinkát, aztán felmentünk a szobánkba és csókolóztunk. Aztán megint lementünk a kávéházba, megittunk két-két pohár pálinkát. Aztán megint felmentünk a szobánkba és csókolóztunk. Aztán megint bementünk a kávéházba, megittunk két-két pohár pálinkát. Aztán megint felmentünk a szobánkba...

— Halt! — kiáltott közbe Ponty.

— Mit akarsz?

— Légy szives, áruld el nekem, micsoda pálinka volt az?

A cipőgyárosok és bőrnagykereskedők között tárgyalások folynak közös érdekeik védelmére

A cipőgyárosok és a bőrnagykereskedők között tanácskozások folynak közös érdekeik védelmére megállapítandó eljárás ügyében. A bőrnagykereskedők és cipőgyárosok — információink szerint — arra törekszenek, hogy a talpkartell ár- és kondíciómegállapító bizottságában a bőrnagykereskedők és cipőgyárosok megbízottjai is helyet kapjanak, hogy így módjuk legyen érdekeik hatékonyabb védelmére.

A BÖLCES ÉS A LÁMPA.

Az általános műveltségéről nem épen nevezetes kitűnő színésznőnél társaság van jelen és valaki beszédközben megakad, nem jut eszébe egy név.

— Ejnye, — mondja — hogy... hiányzik azt a bölcset azzal a lámpával?

Mire a színésznő rávágja:

— Meteor.

Magyar iparosok!

Rendeljétek meg a

Magyar Nép című lapot

hetenként husz oldal nagyságban jelenik meg. Előfizetési díj egy évre 150 lei, félévre 85 lei. Kiadóhivatal: Cluj, Baron L. Pop 5. — Kérjen mintatványszámot! — A lapban állandó iparos rovat!

Lelkes ünneplésben részesítette Tg.-Mures-Marosvásárhely iparosságáa Benkő László nyomdatulajdonost félszázados jubileuma alkalmából

Tg.-Mures-Marosvásárhely iparostársadalma vasárnap ünnepelte Benkő László nyomdatulajdonos munkásságának félszázados jubileumát. Az ünnepségeket a Romániai Grafikai Munkaadók Szövetségének T.-Mures-marosvásárhelyi csoportja rendezte meg és azokon nemcsak a város iparostársadalma képviseltette magát, hanem a különböző városokból számos testvéregyesület is részt vett. Megjelent továbbá többek között Willer József képviselő, az Országos Magyar Párt parlamenti csoportjának főtitkára is, aki a párt nevében üdvözölte az ünnepeltet.

Vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel diszgyűlés volt a városháza nagytermében. A közgyűlésen maga a jubiláló Benkő László elnökölt. A diszgyűlést, melyen nagyszámu ünnepelő tömeg jelent meg, a Cluj-kolozsvári Guttenberg nyomdászalkör énekharának kettős kvartettje nyitotta meg Golumba Sava „Nyomdászjelige”, valamint Delly Szabó Géza „Haidati fratii” és „Dalra, dalra” című műveivel. Ezután Révész Ernő román nyelven megnyitó szavakat mond, üdvözlő az ünnepségeken megjelent hatóságokat, az ünnepségekre összegyűlt közönséget, majd felkéri Benkő Lászlót, hogy foglalja el helyét az elnöki emelvényen. Meleg szavakban köszönti fel a betű harcosát a Romániai Grafikai Munkaadók Szövetsége T.-Mures-marosvásárhelyi csoportjának nevében, majd mint barát üdvözlő az ünnepeltet.

Ezután Nagy Samu, ugyancsak a helyi csoport nevében magyar nyelven mond üdvözlő szavakat, majd ünnepélyesen átvonítja a helyi csoport ajándékát, ezüst babérkoszorúval körülövezett lantot, melyet izlésesen faragott miniatűr szedőszekrényre erősített a tervező. Utána Popa Pavel román nyelven a kormány üdvözlését tolmácsolja, majd meleg, baráti szavakat intéz az ünnepelthez. Elismeréssel emlékezik meg arról a munkáról, amelyet Benkő László a multban a kultura érdekében kifejtett a két nép között. Fulea Octavian a kereskedelmi és iparkamara nevében mond üdvözlőt és a jubiláló személyében egyuttal az iparkamara volt alelnökét is köszönti. Tolmácsolja Dandea polgármester üdvözlését, aki hivatalos elfoglaltsága miatt nem vehetett részt a diszgyűlésen. Most dr. Vékás Lajos szövetségi elnök a szövetség üdvözlését adja át, majd Rosenfeld Jenő, a Kereskedő Társulat elnöke és az iparkamara társelnöke köszönti Benkő Lászlót. Bustya

Béla a Magyar Iparos Egylet üdvözlését hozta el, míg dr. Lakatos Sándor a Gyáriparosok Országos Szövetsége nevében mond üdvözlő szavakat. A továbbiak során Gábor Döme Cluj-kolozsvári kiküldött a Romániai Grafikai Munkások Szövetségének és Tárkányi G. a grafikai munkások nevében mondanak üdvözlőt.

Ezután Willer József emelkedik szólásra, aki rövid néhány szóban meleg hangon tolmácsolja az Országos Magyar Párt vezetőségének üdvözlését, dr. Sebess Jenő elnök pedig a magyar párt helyi tagozata nevében köszönti Benkő Lászlót. Dr. Csiky Kálmán a Park Klub, Beyer Fülöp a luteránus presbyterium, Nagy Endre kollégiumi igazgató a református kollégium nevében beszél. Köszöntet mond Benkő Lászlónak azért a munkásságáért, amelyet a helybeli kollégiumi nyomda vezetésében fejtett ki. Várady Árpád a református egyház, Fodor Miksa a zsidó iparosok, Trozner Lajos a háztulajdonosok és a Stefania Kisdedovó, Both Károly a Csizmadia Ipartársulat, Simon László a Magyar Iparos Dalkör nevében szólalnak fel. Dr. Sebestyén László a Népkisebbségi Ujságírószervezet nevében üdvözlő a jubiláló Benkő Lászlót, aki régebben az Ujságírószervezetnek tiszteletbeli tagja volt és mint kiadó és lapszerkesztő érdemeket szerzett. Incze László a sütőiparosok, Tóthfalussy Sándor a Szabóipartársulat és Szabók Szövetkezte, Goth Adolf a bádogos, lakatos és szerelő munkaadók, Csath István a cipész ipartársulat és König Károly a fodrászok nevében üdvözölték az ünnepeltet.

Ezután Benkő László emelkedett szólásra, aki meleg szavakban mondott köszönetet ünnepléséért, amelyben — szerinte érdemén kívül — részesítették. Köszönet mond Révész Ernőnek és Nagy Samunak, akik magukra vállalták a jubileum megrendezésének feladatát, majd Willer Józsefhez és dr. Vékás Lajoshoz intézi szavait, akiknek szintén meleg köszönetet mond. A grafikai munkások értékes irókészletet ajándékoztak Benkő Lászlónak. Félegy óra tájban Révész Ernő emelkedik ismét szólásra a román és magyar nyelven köszönti a megjelenteket az ünnepelésért, majd a sajtónak mondott köszönet után bezárja a diszgyűlést. Este az Apollo helyiségekben banketten vettek részt a megjelentek, amelyen számos pohárköszöntő hangzott el.

Az elmaradt szabadságidőért járó követelés három év alatt évül el

A Semmitőszék első tagozata rendkívül fontos jogkérdésben hozott az elmúlt héten elvi jelentőségű döntést. Ennek a döntvénynek annál nagyobb a hordereje, mert a jogegyenlőség érdekében mondotta ki a Legfőbb Biróság és így minden bíróságra kötelező. Egy alkalmazott pert indított a törvényszéknél, mint felülvizsgálati bíróságnál főnöke ellen és kártérítést kért a szabadságidő megtagadása miatt a törvényben meghatározott időszakra. A törvényszék megítélte a követelést.

A követelés olyan szabadságidőre járó kártérítésre is vonatkozott, amely már négy évvel ezelőtt lett volna esedékes. A törvényszék megítélte ezt a követelést is azzal az indoklással, hogy a szabadságidőért járó kártérítés nem fizetés, nem javadalmazás, hanem szankció és ennek elévülésére tehát a köztörvényi intézkedések vonatkoznak. A törvényszék véleménye szerint tehát a követelés csak 32 év alatt évül el.

A királyi ügyészség azonban a különböző ellenmondások és ellentétes bírói döntések elkerülése céljából a jogegység érdekében a legfőbb Semmitőszékhez fordult és elvi jelentőségű döntés meghozatalát kérte ebben az ügyben, amely sokezer alkalmazottat érdekel.

Az ügyészség azt vitatta, hogy a munkaszerződésekről szóló törvény 49 és 50-ik artikulusa nem a köztörvényi szabályok szerint bírálendő el, hanem a munkaszerződésekről szóló törvény szerint és így tehát az elévülésre a speciális törvény 73-ik artikulusa alkalmazandó, mely szerint a munkaszerződésekből eredő mindennemű igény három esztendő alatt feltétlenül elévül.

A legfelsőbb Semmitőszék teljes mértékben magáévá tette ezt az álláspontot és így most már nem is vitás többé, hogy a szabadságidő elmulasztásáért járó kártérítési igény három év alatt elévül.

Ujolsó haláridő!

Október 31-ig lehet kedvezményesen fizetni az adóhátralékokat

Milyen engedményeket biztosít a törvény?

Az állammal szemben fennálló régi adósságok rendezéséről szóló törvény 30. cikke szerint azok az adósok, akik az állammal szemben fennálló adósságaikat 1937 október 31-ig nem rendezik a törvényben megjelölt feltételek mellett, elvesztik ezeket a kedvezményeket és a hátralékos adósságaikat teljes összegben, a kamatokkal és adónövelésekkel együtt, készpénzben lesznek kötelesek kifizetni.

A pénzügyminisztérium most felszólította az adóhivatalokat, hogy hívják fel az adófizetők figyelmét a törvényben megjelölt határidőre azzal, hogy

a kormány azt semmiesetre sem fogja meghosszabbítani.

Ezzel kapcsolatban nem lesz érdektelen, ha ismertetjük az állammal szemben fennálló adósságok rendezéséről szóló törvény ama intézkedéseit, amelyek az adóhátralékok kedvezményes fizetésére vonatkoznak.

AZ ADÓHÁTRALÉKOK RENDEZÉSE.

Az 1932. év előtti adóhátralékok (beleértve mindazokat az adókat, amelyeket az állami adóval együtt hajtanak be), amelyekhez hozzászámítandók a befizetés napjáig esedékes adónövelések és törvényes kamatok,

20 százalékos adóbonnal, illetőleg Consolidarea-kötvénnyel névértékben fizethetők. A fennmaradó részt törlik.

A fenti módon kiszámított adóhátralék 50 százalékosan fizethető az adósnak 1934/1935. költségvetési év előtről származó, állammal szemben fennálló személyes követelésével, vagy ezután keletkezett cesszionált követeléssel. Fizethető ezenkívül 80 százalékosan 1934/1935. előtről származó cesszionált követeléssel és 20 százalékosan készpénzzel.

A fennmaradó 50 százalékosat mindkét esetben törlik.

Az 1932/1933. és 1933/1934. költségvetési évekről fennmaradt adóhátralékok teljes összegben 20 százalékosan készpénzzel,

80 százalékosan adóbonnal,

illetőleg Consolidarea-kötvénnyel fizethetők. A hátralékhoz hozzászámítandó természetesen a törvényes kamatok és az adónövelés a kifizetés napjáig.

Ezek az adóhátralékok még a következő módok egyikén is fizethetők:

a) Ugyanazon költségvetési évekről származó, állammal szemben fennálló követeléssel, ha az adós és a hitelező ugyanazon személy.

b) 80 százalékosan az 1932/1933. és 1933/1934. vagy előbbi költségvetési évekről cesszionált követeléssel és 20 százalékosan készpénzzel.

c) Teljes összegben 1934/35, 1935/36 és 1936/37. évekről származó személyes vagy cesszionált követeléssel.

Az 1934/1935. és 1935/1936. költségvetési évekről fennmaradt adóhátralékok teljes összegben készpénzben fennálló követelések kompenzálásával fizethetők,

ha a követelés 1934/35—1937/38. költségvetési évekről származik, tekintet nélkül arra, hogy személyes vagy cesszionált követelésről van szó. Az adó- és illetékhátralékba beszámítandók az 1934/35. költségvetési évben készpénzben eszközölt befizetések.

Az 1936/37. költségvetési évből származó adóhátralékok teljes összegben készpénzzel, vagy ugyanezen évben keletkezett személyes követeléssel teljes összegben fizethetők.

dők. Az adó- és illetékhátralékba beszámítandók az 1935/36. költségvetési évben eszközölt befizetések.

A városok, megyék és általában az állami intézmények régi követeléseiket ugyancsak a fenti feltételek mellett rendezhetik.

A RÉGI PÉNZBÜNTETÉSEK FIZETÉSE.

Kihágási eljárás folyamán megállapított adó- és illetékhátralékok épúgy fizetendők, mint a rendes adók.

A megállapított pénzbüntetés, ha a kihágás 1932 január 1. előtt történt, az összeg 10 százalékosan megfelelő adóbonnal és Consolidarea-kötvénnyel, illetőleg 4 százalékosan megfelelő készpénzzel fizethető. A fennmaradt részt törlik.

Ha a pénzbüntetés az 1932/1933 és 1933/34. költségvetési évben történt kihágásból származik, úgy az 20 százalékos adóbonnal, vagy Consolidarea-kötvénnyel, vagy pedig 8 százalékos készpénzzel rendezhető. A fennmaradt részt törlik.

Az 1934/35. költségvetési év előtt elkövetett kihágások pénzbüntetései fizethetők 10 százalékosan állammal szemben fennálló,

a pénzbüntetés évéből származó követeléssel, vagy pedig 4 százalékosan 1934/35, 1935/36 és 1936/37. évekből származó követeléssel. A fennmaradó részt törlik.

Az 1934/35, 1935/36 és 1936/37. költségvetési években elkövetett kihágások pénzbüntetései követelésekkel épúgy kompenzálhatók, mint az ugyanezen származó adóhátralékok.

KIK NEM KAPHATJAK MEG A KEDVEZMÉNYEKET.

A törvényben megjelölt kedvezményekkel

nem fizethetők a szeszadóhitelek, a vámtörvény, a szeszmonopoltörvény és a zahanimportot tiltó törvény alapján kirótt pénzbírságok.

A törvény kedvezményeiben nem részesülhetnek azok, az állammal, megyével, községgel stb. szemben fennálló adósságok, amelyeket

a konverziós törvény vagy külön megegyezés már egyszer lecsökkentett, kivéve azt az esetet, ha ezekről a kedvezményekről lemondanak.

A törvény az átmeneti intézkedésekben az adóbonok érvényét 1937 október 31-ig tartja fenn

és kimondja, hogy ezeket az adóbonokat 1938 április 1-től öt év alatt fogja a pénzügyminisztérium amortizálni.

Az adóbonok és a Consolidarea-kötvények a fizetések alkalmával névértéken számíthatók. A Consolidarea-kötvényekhez mellékelni kell a még le nem járt szelvényt.

Pop Valer körlevele a nemzeti munka védelméről

Pop Valer kereskedelmi és iparügyi miniszter aláírásával 72 transilvaniai, bányási, és bukovinai ipari és kereskedelmi vállalat felszólítást kapott a kereskedelmi minisztériumtól, hogy ez év végéig tagyék meg a szükséges intézkedéseket oly irányban, hogy a vállalat alkalmazottainak 50—75 százaléka etnikailag román származású legyen.

A körlevél szövege a következő:

A román ipar fejlődése nagyrészt az állam által közvetve és közvetlenül nyújtott támogatás eredménye, mivel az állam határozott védelmi politikát folytatott a belföldi ipar javára.

A multban a nemzeti ipart csak a vámtarifa és az 1912. évi iparpártolási törvény védte, ma azonban a törvények és az intézkedések egész sorozata nyújt védelmet (a kontingentálási rendeletek, a kartell törvény, stb.), amelyek megvédik minden külföldi verseny ellenére és valóságos egyeduralmági helyzetet teremtenek számára a belföldi piacon.

Ez a védelmi politika a fogyasztókönosztól nagy áldozatokat követelt, az áldozatokat azonban az ország megmentése, mivel tudatában volt annak, hogy az iparnak

milyen fontossága van Románia gazdasági függetlenítésében.

Tekintetbe véve a fentieket, úgy hiszünk, Önöknek is kötelessége, hogy mindazokra az idő követelményeinek megértésével válaszoljanak a különösképpen törekedjenek arra, hogy még anyagi áldozatok árán is minden módon segítsék elő az Önök által vezetett vállalat fizetett személyzetében a román etnikai származású elem előrehaladását.

Következésképpen felhívjuk, intézkedjenek, hogy ennek az évnél végéig legalább a következő százalékra növeljék a román etnikai származású alkalmazottak számát:

Ötven százalék a vezető irányító személyzetben, ötven százalék az alsóbbrendű irányító személyzetben, ötven százalék a szakképzett munkásoknál, ötven százalék a felső műszaki személyzetnél, ugyancsak ötven százalék az alsó műszaki személyzetnél és hetvenöt százalék a nem szakképzett munkásoknál.

Kérjük, hogy október elsejéig közöljék velünk hozzájárulásukat az előbb közltekhez.

Az eddig elmaradtak egyértelmű a visszautasítással.

Elvi döntés

A kereskedelmi könyvek 5 lejes bélyegilletéke pénzben fizetendő

Koltó János Oradea-nagyvárad kereskedő az ismert rendelkezés szerint szeptember 15-én felfektette könyveit a laponként 5 lejes bélyegyet ragasztott rájuk.

Az ellenőrző közegek 5000 lejes bírságot vetettek ki rá azzal, hogy a bélyegilleték készpénzben róvandó le.

Koltó fellebbezett a törvényszék most elvi

döntésével kimondta, hogy

a vonatkozó törvény és végrehajtási utasítás szerint az 5 lejes illeték a pénzügynél készpénzben fizetendő le.

Ezzel a bírságot jóváhagyta.

Miután ilyen ügye számos kiskereskedőnek van, a Kereskedelmi Csarnok felhívta őket, hogy esetüket jelentsék be a csarnok vezetésénél, amely illetékes helyen közbenjár a bírságok törlése érdekében.

A jó példa követőkre talál...

Szindikátusokba tömörül Satumare-Szalmarmegye iparossága

Az országgyűlésben kiiparosság hivatásos jobban érzi egy élő szervezet hiányát, amelynek keretel között maga intézze soraát, ügyes-bajos dolgait. Iparos társadalmunknak vérében él a szervezkedésre való hajlam, amit az évszázados cérendszer és a testületekbe, társulatokba tömörülés fejlesztett ki. A régi kereteket az új iparképesítési törvény életbeléptetésével elvesztették s helyette a munkakamarát kapták, mely — mint a gyakorlat mutatja —

nem tudja pótolni a régi szervezeteket.

Ez a számánál fogva is tekintélyes tábor tudatában van az újraszervezkedés fontosságának. A jelszó Brassó-Brassóból indult el:

szindikátusokba, azután közös szervezetbe kell tömöríteni a kisiparosságot.

Satu-Mare-Szalmáron az egykori ipartestület utolsó vezetősége és az ipartársulatok elnökeiből álló bizottság foglalkozott ezzel a nagyfontosságú kérdéssel.

Kocsis László elnöki megnyitójában a szervezkedés fontosságát hangsúlyozta, mert a kisiparos sorozatos sérelmével nincs kihez forduljon segítségért. Már az ipartestület feloszlása előtt látták, hogy az iparosságnak új szervezeti formákat kell teremteni. A galati és a Samuila szenátor vezetése alatt álló kisiparos egyesületektől kaptak csatlakozási felszólítást, azonban egyikhez sem köthették sorsukat, mert mindkettő politizál. A transilvaniai iparos egyesületeknek gazdaságimuk kell lenni.

Dr. Fischer József megemlíti, hogy az ipartestületekben két főelv uralkodott:

a politika száműzése és az egymást becslés.

Ezeket az elemeket nem lehet fellelni a mai iparos társadalomban. A csoportok politikai jelszavak szolgálatában állanak, amelyek

nem egyesítik, hanem elválasztják őket. Egy célnak kell lebegni az iparosság előtt:

szervezkedni és becsületes eszközökkel megvédeni a maguk érdekeit. Javasolja, tömörüljön az iparosság szakmai szindikátusokba s ezeket egy felsőbb szervezet egyesítse. Ezáltal visszanyerhetik régi egységüket.

A kérdést dr. Teveli József ügyvéd gyakorlati szempontból világítja meg. A Brassó-brassói iparosság az új törvény életbelépésénél azonnal felismerte a helyzetet s nem engedte szétforgácsolódni az iparos társadalmat. A Brassó-brassói ipartestület törvényileg megszűnt, de ténylegesen ma is létezik. A személyzetet megtartották, a tagdíjakat — önkéntes megajánlás formájában — ma is szedik, irodájuk fennáll és eredményesen

dolgozhatnak a maguk érdekeinek a megvédése érdekében.

Hivatalos körök is belátták, hogy a munkakamara nem pótolja az ipartestületet és a legmagasabb helyen is jószemmel nézik az iparosság újraszervezését.

Kondor Gedeon, az Iparos Otthon elnöke javasolja, alakuljon át az értekezlet szervezőbizottsággá, amit egyhangulag ki is mondanak.

A cipésziparosok nevében Gyüre Lipja elnök a szervezkedést sürgeti és példaként igazolja ennek szükséges voltát.

A szétzilált iparossággal szemben a kartellek állanak. A testületek feloszlása óta a cipészszakmában százszázalékkal emelkedett a nyersanyag ára, a közönség teherbíró képessége ezzel szemben a régi.

Több felszólalás után a szervezkedés megkezdése mellett döntenek. Elhatározták, hogy az építőipari szindikátust, mely tizenhét szakmát egyesít,

néhány napon belül megalakítják és jogvédő irodát állítanak fel.

Ötven százalék — a gyakorlatban

Az Argus cikke Pop Valer miniszter rendeletéről és az akadályokról, amelyek annak végrehajtása elő hátrámanak.

Az „Argus” című fővárosi közgazdasági újság, a következő cikket közli:

Néhány héten keresztül — állapítja meg a lap cikkírója, — rendszeresen figyelemmel kísértük a Regat, Ardeal-Erdély, Bucovina és Basarabia jelentősebb lapjainak hirdetési rovatát. A legkülönbözőbb ajánlkozások ajánlatokat találtuk a lapokban, de egyetlen alkalommal sem tapasztaltuk, hogy román mérnök, szakember, képzett munkás, vagy akár egyszerű munkás magánvállalatnál állást keresett volna Ardealban-Erdélyben, vagy a Regatban. Láttunk hirdetések között ajánlatokat mérnökök és különböző szakemberek számára, az Ardeal-erdélyi iparvállalatok azonban napokon keresztül hiába hirdetik üresedésben levő állásaikat, nem akad jelentkező. Kétségtelen, hogy ez a jelenség

az ország gazdasági életének nagy fejlődését bizonyítja és éppen ezért keltett általános meglepetést az ország gazdasági életének minden vonatkozásában Pop Valer kereskedelmi és iparügyi miniszter értetlenül fogadott bizalmas körlevele, amelyben — különösen Ardeal-Erdély és Banat-Bánság iparosaihoz fordulva, — azon óhajának ad kifejezést, hogy legkésőbb 1937. év végéig minden vonalon valószínűleg meg a született román elem 50 százalékban való alkalmazásának elvét.

Feltéve, hogy a miniszter ur kívánsága törvény az ország ipara számára, mi történne, ha a munkaadók valóban elbocsátanák megbízható román állampolgárságú kisebbségi szakképzett alkalmazottaikat, akik évek és évtizedek tapasztalataival rendelkeznek. Mi történne, ha a munkaadók ezzel egyidejűleg a miniszteriumhoz fordulnának és sokszáz román nemzetiségű mérnököt, sok tízezer szakmunkást, tisztviselőt és munkást kérnének a megüresedett állások betöltésére? Honnan táborozná össze a kereskedelmi és iparügyi miniszter ur ezt a hatalmas dolgozó tömeget, amikor manapság a ziparvállalatok hetekig hirdetnek román nemzetiségű mérnökök, tisztviselők, mesterek és munkások számára állást anélkül, hogy csak egyetlen állást is betölthetnének?

Ismerünk egy Brassó-brassói esetet: a gyár teljes tízzel dolgozott, amikor egy alkalommal személyzeti ellenőrzést rendeztek a vállalatnál. Az iparfelügyelő sok kisebbségi román állampolgárt talált, de különösen három külföldi állampolgárt, — csehszlovákiai — mestertűnt fel a hivatalos közegeknek. Ezek a szakemberek az egyik legfontosabb tízzemrést maguk vezették. Az iparfelügyelő jegyzőkönyvet vett fel, amelyet felettes hatóságához továbbított és kevéssel azután egy szép napon a három szakmunkást egyszerűen áttették a határon. A gyárvállalat vezetősége azóta — hosszú hónapok teltek már el — hiába keres megfelelő szakmunkást. Az egész országban egyedül Timisoara-Temesváron dolgozik hasonló tízzel de ez a sodronygyár is nélkülözi a szakképzett munkásokat.

Ilyen módon azután a sodronygyári gyárhuz gépe, amelyek egyébként termelő munkát végeznek, egy esztendő óta nem dolgoznak. A munkások közül származik nemcsak a tulajdonos, de a román államot is sújtja. Mindezt láda: a miniszter ur jogos és jószándékú óhaját feltétlenül kapcsolatba kell hozni a valóhellyzettel, hogy ne zavarja a munka menetét és az ország termelésének folyamatát, főképpen pedig azért, hogy ne zavarjuk meg hiába a lelkeset és a magánvállalatokat.

Acadmegye egész területére kiterjeszti működési körét az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete

Minden üzletrésztulajdonos csak saját üzletrészeinek névértéke erejéig felelős

Az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete szeptember 26-án, vasárnap délelőtt tíz órai kezdettel Reinhart Gyula elnökle alatt nagyfontosságú választmányi ülést tartott az Iparos Otthon tanácstermében, amelyet zsufolásig megtöltött a választmány csaknem teljes számában megjelent tagjainak tömege. A választmányi ülés célja az volt, hogy előkészítse a jövő vasárnapra összehívott közgyűlést, amelynek az alapszabályok módosítása és nagyarányú propaganda-megvalósítása lesz a feladata. Mint ismeretes, az új szövetkezeti törvény számos változást rendelt el a szövetkezetekre vonatkozólag a régi renddel szemben és ezeket a változásokat jövő év szeptembereig minden vonalon végrehajtani kell a szövetkezetnek. Az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete is tartozik elvégezni ezeket az alapszabály módosításokat, amelyek közül legfontosabb, hogy az aradi iparosbank, mely a múltban csak Arad iparosságát vonta be a maga mozgalmába,

kiterjeszti működését a megye egész területére,

úgy mint Aradul-Nou-Ujarad iparosait is bevonja a szövetkezet munkájába. Az új törvény előírja, hogy a szövetkezeti üzletrészek minimálisan 500 lei értékűek lehetnek. Az Aradi Iparos Hitelszövetkezet alapszabálymódosításával az ed-

digi 25 leiről ezer leire emeli fel egy-egy üzletrész értékét, hogy akinek kevesebb a részvényjegyzése, tartozik azt ezer leire kiegészíteni. Új jegyzéseknél a lejegyztett részvényeket tíz részletben, havi időközökben üzletrészenként százszáz leijel lehet törleszteni. A belépési díjat üzletrészenként 50 leiben állapítják meg. Az új szövetkezeti törvény megszünteti a régi rend szerinti többszörös felelősséget, amennyiben előírja, hogy az üzletrész-tulajdonosok csak az általuk jegyzett üzletrészek névértékének erejéig felelősek, nem mint a múltban, a névérték ötszöröse erejéig. Az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete ilyen értelemben dolgozza át alapszabályait. A választmányi ülés végén, amely mindenben elfogadta az igazgatóság által előterjesztett alapszabálymódosításokat, Reinhart Gyula emlékedett hangú beszédet tartott. Hangsúlyozta, hogy a szövetkezet a mai súlyos viszonyok ellenére a fejlődés útján van, mert több mint 13 millió lei új kölcsönt nyújtott az idej üzletév folyamán tagjainak. Az üzletrész-tulajdonosok kölcsöneiknél az alapszabálymódosítás szerint üzletrészeik értékét a kölcsön biztositaként is lekötöthetik, ami a múltban nem volt lehetséges. Beszéde végén lelkes felhívást intézett Reinhart elnök a jelenlevőkhöz, hogy fejtsenek ki erőteljes tevékenységet az iparosbank propagálás érdekében.

Nem hajlandó a pénzügyminiszter állami segéllyel támogatni az iparosok és kereskedők biztosítását

Az iparkamarák szövetsége tervezetet dolgozott ki a biztosítás ügyében — Rendes törvényhozási uton és nem rendelettörvénnyel oldják meg a problémát

Az iparkamarák szövetsége vasárnap rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek egyetlen pontja az iparosok és kereskedők tervezett nyugdíjintézkedése volt. A közgyűlésen megjelent Berceanu kereskedelmi és ipariügyi miniszter is. Osiceanu elnök megnyitotta a gyűlést, majd az eddig elkészült különböző tervezeteket, majd pedig több felszólalás hangzott el. Az aradi kereskedelmi és iparkamara képviselője, Mateescu Stefan elnök hosszabb beszédben azt az általános elfogadott álláspontot vette védelembe, hogy a megalkandó nyugdíjpénztár alapjait a kereskedelmi és iparkamaráknak kell kezelniük.

A közgyűlés a felszólalásoknak az elnök által történt összegezése után

határozati javaslatot fogadott el, amelyben mindenek előtt leszögezi, hogy a kisiparosok és kereskedők ma valóban olyan körülmények között élnek, amelyek szükségessé teszik számukra a társadalombiztosítást.

A bajba jutott iparosok és kereskedők támogatása a közgyűlés határozata szerint a jelenlegi körülmények között csak segély formájában képzelhető el. Ez a segély betegség, munkaképtelenség, öregség és halál esetére vonatkozna és a szükséges alapokat az összes kereskedők által fizetendő illetékből fedeznék. Az új intézményt a kereskedelmi és iparkamarák szerveznék meg a széleskörű decentralizáció alapján. Az alapok kezelése felett a kereskedelmi és iparkamarák szövetsége határoz. A közgyűlés felhatalmazta a kereskedelmi és iparkamarák szövetsége vezetőjét, hogy járjon el a kormánynál olyan rendelettörvény kiadása érdekében, amely a kereskedők és iparosok társadalombiztosításáról intézkedik. Ez a rendelettörvény a következő alapon épülne fel:

1. Minden kereskedelmi és iparkamara mel-

lett segélypénztárt szerveznek az iparosok és kereskedők.

Ez a pénztár betegség, munkaképtelenség, öregség és halál esetén folyósít segélyt.

A pénztár megalkandó érdekében az egyes kamarák vidékenként szövetségbe tömörülnek.

2. A segélyalapokat a következő módon teremtik el: a) Minden kereskedelmi és iparkamara erre a célra megfelelő összeget vesz fel évi költségvetésébe. b) Az iparosok és kereskedők évi hozzájárulása, amely nem haladhatja meg a tagok kereskedelmi és ipari jövedelmének egy százalékát.

3. Az iparosok és kereskedők hozzájárulásából összegyűlt összeg 25 százalékát a kereskedelmi és iparkamarák szövetségének fizetik be, azzal a céllal, hogy a szövetség ebből folyósítson segélyeket azon kamarák számára, amelyeknek alapjai nem lennének elegendők az igényelt segélyek kielégítésére.

A fenti határozatokat a kereskedelmi és iparkamarák szövetségének elnöksége Pop Valer miniszter elé terjeszti. A bucurestii, calarasil és craiovai kamarák képviselői különvéleményt jelentettek be.

Az „Argus” legutóbbi számában hosszasan foglalkozik az iparosok és kereskedők nyugdíjbiztosításának kérdésével és beavatott helyről származó értesülés alapján közli, hogy a kormány több tagja, így Costinescu egészségügyi miniszter, valamint Cancicov pénzügyminiszter határozottan ellene van a tervezett biztosítási rendszernek. Costinescu véleménye szerint nincs szükség ilyen biztosításra és abban az esetben, ha a kormány ehhez hozzájárulna,

éppen azoknak tenne rosszat, akiket segíteni akar.

Cancicov pénzügyminiszter elvileg is ellensége a kereskedők biztosításának, másrészt pedig hallani sem akar arról, hogy az állam is hozzá-

járuljon az esetleg megalakuló segélypénztár alapjához.

Ami a kereskedelmi minisztérium álláspontját illeti, Berceanu államtitkár ígéretet tett a kereskedők társadalombiztosításának törvény útján való mielőbbi elintézésére, viszont Pop Valer miniszter álláspontja egyelőre ismeretlen. A lap végül annak a véleményének ad kifejezést, hogy az ellentétekre való tekintettel,

semmiesetre sem oldják meg ezt a kérdést rendelettörvény útján, hanem bevárják a képviselőház legközelebbi összehívását és a kereskedők társadalombiztosítását törvény útján rendezik.

TUSNADI EMLÉK.

A sétaut egyik padján egy mama ül a kislányával, a másik padon egy magányos ur.

A kislány egyszerre csak odamegy az urhoz és kérdéssel kezd:

— A bácsi is itt nyaral?

— Igen.

— A bácsi pesti?

— Igen.

— A bácsinak mi a foglalkozása?

— Ügyvéd vagyok.

— A bácsi hány éves?

— Negyven.

— A bácsi nős?

— Nem vagyok nős.

A kislány elhallgatott egy kicsit, aztán átszökött a mamájához:

— Mama, mit kérdezzek még?

EZ IS VALASZ.

A gazdag Döcög már hónapok óta udvarolt a szegény, de csinos Pöcög-lánynak.

Az egész Pöcög-familia idegesen várta, hogy mikor fog a kitűnő parti nyilatkozni, de az csak hallgatott.

Egyik nap aztán Pöcög félrehívta Döcögöt és minden kértelés nélkül előállt a dologgal:

— Mondja, Döcög, elveszi maga a mi kislányunkat, vagy mi?

— Vagy mi — felelte nyugodtan Döcög.

A csodagyógyszer

IRTA: NYÁRY ANDOR

Sokat hallottam, olvastam már az orvosi tudományok az egyes betegségekkel szemben elfoglalt álláspontjáról. Így például egyik tudós azt vitatta, hogy a cug nem létezik, mert minden bacillus útján keletkezik; a másik pedig egyenesen megcáfolta a bacillus-históriát és azt mondta, hogy a cug igenis van. Közben meg a szomszédom egész éjszaka jajgatott, mert a villamosban az „előlső” ajtó pillanatra nyitva maradt és úgy feldagadt az arcá, hogy még a szeme is eltűnt tőle. Hogy a cug csinálta-e ezt vagy a bacillus, nem kutatom, csak azt tudtam, hogy a szomszéd veszekedettől ordít, én pedig nem tudok tőle dolgozni. Azóta gyűlölöm a cugot is, meg a bacillust is.

Volt azonban önkéntes koromban az ezredemnél egy ezredorvos, ennek meg az volt a teóriája, hogy minden betegség a gyomortól származik és hogy elméletét a gyakorlatba is átvigye, csupán és mindenkor egyetlen orvosságot rendelt, a ricinust. Ezt rendelte lábfájás, fül-fájás, szembetegség ellen. Sokat tűnődtem, hogy hogyan gyógyíthatja meg a lábfájást a ricinus, jobban mondván, hogyan lehet a lábfájás összeköttetésben a gyomorral. Végre is abban maradtam, hogy az ezredorvos az orvos, neki kell tudnia, hogy mit csinál. Egy esetből azonban meggyőződtem róla, hogy a mi doktorunknak igaza van, mert — ha sántit is egy kicsit az elmélete, hogy minden betegség a gyomortól van — viszont az igaz, hogy a ricinus minden bajt meggyógyít. Annak a bakának ugyanis, akinek a sorsát megírom, nem a lába fájt, a füle se, a szemé se. Sokkal nagyobb baja volt a a

ricinus úgy kigyógyította, hogy még most is egészséges, mint a makk.

Ugy volt, hogy a századosunk valami ügyben távol volt a századjától. Ilyen kedvező alkalmakat a fiatal tisztek fel szoktak használni. Így történt aztán, hogy a kihallgatás az őrmester ur nyakába szakadt.

Az őrmestert Harapós Jánosnak hívták.

Amilyen a neve, olyan volt az őrmester is. Különösen, mikor a feleségével összejött.

A kihallgatásra rendelt gyerekek már tudták ezt, rettegtek is tőle nagyon.

A kihallgatás simán ment. Egy nyurga bakát, aki a nadrággombját lenyelte és egy vöröses szőke bakát pedig, aki a nyurgát hátba zuhintotta, mikor az varrással készen a gombot a szájában tartotta és ezáltal a gomb lenyelését előmozdította. Iaktanyafogságra ítélte a nyurgát arra kötelezte, hogy a fogás ideje alatt a századnál leszakadt összes nadrággombokat neki kellett felvarrnia. A vöröses szőke bakának meg néznie kellett, mikor az a gombot a szájába vette és nem szabad volt neki hátba zuhintania. Pedig az valami nagy élvezet volt, mikor a zuhintástól lenyelte a gombot. Szinte látni lehetett, mikor a torokán át a gyomrába gurult.

Eddig nem történt semmi különös. Már úgy látszott, hogy az őrmester ur elfelejtette a feleségét, de minden keserű emléke egyszerre felszakadt, mikor megállt Daruzsák András előtt a szerencsétlen ember nagy hangon kétheti szabadságot kért, mert házasodni akart.

Az őrmester elsápadt, aztán elvörösödött:

— Mit akarsz? — kérdezte ordítva és olyan lármát csapott, hogy csak úgy zengett

bele a kaszárnya. — Házasodni akarsz? Te maffia! Mindig okos embernek tartottalak...

Öt percig szórt a áldást a megrémült emberre, aztán féktelen dühében az irnok felé fordult:

— Ezt az embert vigyétek maródivizitre, talán még lehet rajta segíteni!

Igy került jószándékkal nősülendő Daruzsák András az ezredorvos elé.

Az ezredorvos agglegény volt és híres nőgyűlölő hírében állott. Még a nős tisztekkel sem barátkozott, mert — szerinte, — aki egyszer arra az ostobaságra vetemedik, hogy megnősül, az már előtte levitézlett.

A maródivizitre Daruzsák Andrásal együtt három kiérdemesült maródistát jelentkezett. Tehenke Gáspár és Kukucska Antal.

Tehenke Gáspár bottal botorkált, a lábát feltörte a bakancs. Kukucska pedig a feje fájt és vizes ruhával be volt csavarya.

Először Tehenke, utána Kukucska következett, a sor végén pedig lehajtott fejjel szomorkodott a jószándéku Daruzsák András.

Az ezredorvos pocakos alakja megjelent a szanitéc kíséretében.

Pápaszemet hordott, amelyet, ha jó kedve volt, az orrán viselt, ha pedig mérges volt, a homlokára tolta.

Megállt Tehenke Gáspár előtt.

A pápaszem az orrán lovagolt, tehát jó kedve volt.

— Na, mi baj, fiám? — kérdezte tőle.

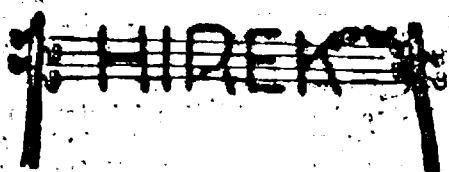
Tehenke nagyot sóhajtott:

— Jelentem alászan, a lábam fájt.

Az ezredorvos a szanitéc felé fordult:

— Egy deka ricinust!

A szanitéc jegyzett, az ezredorvos Kukucska elé ért:

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézményeknek és nagy cégeknek 1000 lei, félre 500 lei. Iparosoknak egész évre 300 lei, félre 150 lei, negyedévre 75 lei.

Redacția și administrația — Szerkesztőség és Kiadói Hivatal — Redaction und Administration:

Arad, Căminul Industrișilor — Iparos Otthon. Strada Brătianu 18.

Hirdetések négyzetcentiméterre 6 lei. Eves-kötésenkénti árcedény.

Az aradi nyomdászsztrájk

változatlanul tart még és így nem volt módunkban, hogy — mint az elmúlt évek folyamán hétről-hétre — a rendes időben és terjedelemben jelentessük meg lapunkat. Reméljük, hogy a jövő héttől kezdődőleg helyreáll a régi rend és így módunk lesz rá, hogy iparos olvasóinkat minden tekintetben a régi programnak megfelelően szolgáljunk ki újra. Addig is további szíves türelmet kérünk.

OKTÓBER 8-AN MEGKEZDIK AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLENŐRZÉSI ADÓ KIVETÉSE. Oradea-Nagyváradról jelentik: Legutóbbi miniszteri rendeletnek megfelelően október 8-án megkezdik a pénzügyigazgatóságon az egészségügyi ellenőrzési adók (taxa de control sanitar) kivetését. Mindazok a kereskedők, iparosok és gyárosok, akiknek üzlete, műhelye vagy gyára megkezdéséhez az egészségügyi hatóságok engedélyezése szükséges és akik az egészségügyi közegok ellenőrzése alá tartoznak, kötelesek az új adót fizetni. A kivetés most egy szorra két évre történik meg és pedig 1936. április 1-től 1938. április 1-ig. Az adóalap 1—3 százalékgig terjed. A deklarációt legkésőbb október 5-ig kell beadni, mert ha az illető azt nem teszi meg, abban az esetben hivatalból állapítják meg az adóját.

— Hát te mért hordod a fejedet azt a turbánt? Talán maharadszának képzeled magad... Mi bajod?

Kukucska behunyta a fél szemét és úgy mondta fájdalmasan:

— A fejem fáj, jelentem alássan, de nagyon!

Az ezredorvos ránézett:

— Nagyon?

Intett a szanitécnak:

— Két deka ricinus!

És az alatt Daruzsákhöz ért:

— Hát neked mi a panaszod, fiam?

Daruzsák szemében rossz sejtelem lapangott:

— Jelentem alássan — kezdte busan, — az őrnester ur parancsára megjelentem.

— Mért? — kérdezte az ezredorvos gyanúsan a pápaszeme önkéntelenül a homloka felé emelkedett. — Már küldött ide?

Daruzsák még nagyobbot fohászadott, aztán kinyögte:

— Házasodni akarok!

— Mi-it? — curukolt az ezredorvos a pápaszemét a homloka helyett a feje buboréka taszította. — Házasodni?

Nagvet ordított:

— Szanitéc!... öt deka ricinus! Hadd fájtsa ki belőle a marhaságot!

Jószándéku Daruzsák Andrást bevitték a maródiszobába, a szanitécek kezelésbe vették a mivel a parancs parancs, az öt deka ricinus lement a torkán, ha akarta, ha nem...

Amint a minap, egyik ezredtársamtól hallottam, még most sem házasodott meg. A ricinus véglegesen kigyógyította.

Azóta tudom, hogy a szerelem is a gyomortól van.

— Ismét kiutálnak francia frankot a párisi világiállítás látogatói számára. A Banca Națională közleményt hozott nyilvánosságra, amelyben tudatja, hogy azon valutakivételi engedélyeket: „disponibiliu solicitorilor” megjegyzéssel bocsátanak a külföldi utazók rendelkezésére, a jegybank által történt kiállításról számított 15 napon belül érvényüket veszítik. A lejárt engedély megújításához új kérvény benyújtása szükséges. Itt említjük meg, hogy a központi devizabizottság ismét megkezdte a Párisba utazó magánosok számára kiutalandó frank-tételek folyósítását. A francia kormány ugyanis 5 millió frankot bocsátott a Banca Națională rendelkezésére a világiállításra utazó romániai közönség igényeinek kielégítésére és így a deviza-bizottság egyénenként 2000 frankot utal ki a kiállítás látogatói számára.

— A VENDEGLŐSÖK ARUSÍTHATNAK MUSTOT. A vendéglősök szindikátusa tudomására hozza tagjainak, hogy minden italmérő továbbra is árusíthat mustot, ha az illetékesetve van ugyanugy, mint a bor. A napokban megjelent és a must árusítására vonatkozó közleményt tévesen értelmezték, mert az csak a termelőket érinti.

— Meghosszabbították a talpbőrkartell érvényét. A horgványak között ez év májusában tanácskozások kezdődtek kartell létesítése érdekében és a megbeszélésen létrejött határozatnak megfelelően egyelőre három havi (július, augusztus, szeptember) időtartamra alakították meg a talpbőrkartellt. A gyárosok között most újabb megbeszélések folytak le, amelyeken a kartell további fenntartása mellett döntöttek.

— Két év óta működik Aradon iparengedély nélkül egy sütőüzem. Az aradi sütőiparosok szövetsége egyik razziaja alkalmával felfedezte, hogy Arad klivárosában egy sütőüzem iparengedély nélkül működik. Érdekes, hogy az üzem már két év óta áll fenn és eddig még nem fedezték fel, hogy nincs joga a működéshez. Az ügyben a sütőiparosok szövetsége az aradi munkakamarához fordult, amely megtette a lépéseket az üzem megszüntetése érdekében. Szó van arról, hogy különböző okokból még három aradi sütőipari üzem megszüntetése ügyében indítanak eljárást.

Cooperativa de Credit a Industrișilor din Arad
Aradi Iparosok Hitelszövetkezete.

CONVOCARE

Cooperativa de Credit a Industrișilor din Arad
leji va ține

adunarea generală extraordinară

în Casa Culturală a Căminului Industrișilor, Str. Brătianu No. 18. În ziua de 8 Octombrie 1937, la orele 10½ a. m. iar în cazul când membrii nu se vor prezenta în număr cât se cere conform statutelor la capacitatea de a decide, în ziua de 10 Octombrie 1937, la orele 10½ a. m. când se vor lua hotărârile valabile, oricare ar fi numărul membrilor prezenți.

Ordinea de zi cuprinde:

1. Cuvântul de deschidere.
 2. Propunerea consiliului de administrație pentru desvoltarea activității Cooperativei.
 3. Modificarea statutelor.
 4. Eventuale propuneri.
- Arad, la 10 Septembrie 1937.

Consiliul de administrație

MEGHÍVÓ

Az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete

rendkívüli közgyűlésére

az Aradi Iparos Otthon Kulturházának nagytermében, Str. Brătianu 18. 1937. október 8-án d. e. fél 11 órakor, ha pedig a tagok nem jelennek meg határozatképes számban, 1937. október 10-én d. e. fél 11 órakor tartja meg a következő

Tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitó.
 2. Az igazgatóság előterjesztése a szövetkezet fejlesztése érdekében.
 3. Az alapszabályok módosítása.
 4. Esetleges indítványok.
- Arad, 1937, szeptember 10-én.

Az Igazgatóság.

Részvénytőke-eme és az „Iron” rádiógyárnál

Az aradi „Iron” rádió- és villanyfelszerelési cikk gyár részvénytőkéjét 200 ezer lejéről egy millió lejre emelte. Egyben az igazgatóság új tagjaként bejegyezték a következőket: Avram Nicolae, Mihaileanu Gheorghe és dr. Trailescu Ionel, míg a felügyelő bizottságba: Igna Ioan.

MEGSZAMOLTA.

Valamelyik nap Tarhonya vigyorgó arccal jelent meg a kávéházban.

— Gyerekek — mondta — micsoda patália volt ma a házukban

— Micsoda?

— Egy férj kidobta a felesége udvarlóját, erre a feleségtől tizenhat pofont kapott.

— Nana, honnan lehet azt olyan biztosan megállapítani, hogy pontosan tizenhat pofon volt?

— Te számár, én vagyok az a férj.

Hogyan fizetik vissza a többlet-adót?

A pénzügyminisztérium új köriratban részletezte, hogyan történhetik a kincstári szervek által tévedésből behajtott többletösszegek visszafizetése az adózóknak. Többek között előírja annak megállapítását, hogy a szóbanforgó adókivetés nem áll-e felbontás alatt, azaz jogerős-e az adó, mert addig nem történhetik visszatérítés. Kötelező továbbá a kérdéses összeg adónyugtájának előmutatása. Ajánlatos tehát minden nyugtát megőrizni.

November 20. és 21.: munkaadói értekezlet Timișoara-Temesváron

Amint ismeretes, Timișoara-Temesvárott munkaadói értekezlet terve merült fel. Az értekezlet előkészítőbizottsága most tartotta meg első ülését, amelyen úgy határoztak, hogy a kétnapos értekezlet november 20-án és 21-én lesz. Az értekezlet keretében küldöttség keresi fel a kerületi pénzügyigazgatót, aki előtt kifejezik azt a kívánságot, hogy a szeptember 15-től kötelező könyvvezetés alól a kisiparosokat mentesítsék.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyző Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutoare în caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin această comisie cu asociații, cu cotizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyző Csoportjai Igazgatósága emton közli a tagjaival, hogy a halálzási járulékok a következő sorszámokig esedékesek:

In Grupa I. Csoportban Antoniu Stéger Antal 918.

In Grupa II. Csoportban változatlanul 997. sz. esedékes a fizetés.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutor de Inmormântare a Industrișilor din Arad face cunoscut membrilor cări sunt în restaurant cu cotizațiunile lor, și achită rentanța în interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-lui 14 și 15 din statute căutatea lor de membri respira automatic. Adică dacă membrul decedează între timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedați:

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálzási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekükben rendezsék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagzagi joguk automatica megszűnik, azaz, ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In Grupa A. Csoportban: 1004. V. I. Iosif űzv. Hajdu Józsefné.

In Grupa B. Csoportban 988. r. I. Stefan űzv. Razel Istvánné.

Tipografia „HIRLAP”, Arad.